

POMOC SPOŁECZNA I WSPIERANIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Pomoc społeczna to obszar, którego głównym zadaniem jest pomoc osobom i rodzinom w radzeniu sobie z trudnościami i problemami, których nie mogą one samodzielnie rozwiązać przy wykorzystaniu własnych możliwości, uprawnień i środków. Świadczenie pomocy, niezależnie od jej formy, jest nieodpłatne i dobrowolne, a wsparcie sprawowane jest w oparciu o zasadę poszanowania wolności myśli, sumienia i religii.

W powiecie zadania z tego zakresu realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie [PCPR] w Gliwicach i domy pomocy społecznej o charakterze ponadgminnym. PCPR jest jednostką organizacyjną powiatu zapewniającą wsparcie rodzinom i dzieciom będącym w trudnych sytuacjach życiowych, pomoc w usamodzielnianiu się wychowanków, pomoc i wsparcie osobom niepełnosprawnym oraz osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 54 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*: „Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej”. Domy Pomocy Społecznej zapewniają swoim mieszkańcom usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nich przebywających.

Obsługę finansową Domów Pomocy Społecznej prowadzi Wydział Edukacji, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Gliwicach, natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach sprawuje nadzór merytoryczny nad działalnością 5 domów pomocy społecznej na terenie Powiatu Gliwickiego.

W odniesieniu do wprowadzanych zmian systemowych, czyli koncepcji deinstytucjonalizacji (DI) zakładającej przechodzenie od opieki o charakterze instytucjonalnym do opieki świadczonej w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej, w I połowie 2022 r. sporządzony został dokument: „Analiza sytuacji domów pomocy społecznej – jednostek Powiatu Gliwickiego”, odnoszący się do dwóch domów pomocy społecznej, będących jednostkami Powiatu Gliwickiego, tj. Domu Pomocy Społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach oraz Domu Pomocy Społecznej „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej, opisujący m.in. strukturę mieszkańców pod kątem wieku, długości pobytu w domu pomocy społecznej, stopnia niepełnosprawności i ogólnego stanu zdrowia, stanu samodzielności, sytuacji prawnej (ubezwłasnowolnienie) oraz pod kątem możliwości powrotu do środowiska. Niniejszą analizę przeprowadzono w oparciu o posiadaną dokumentację, na prośbę Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych.

OŚRODKI WSPARCIA

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane były również przez ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Środowiskowy Dom Samopomocy w Knurowie, ul. Szpitalna 29, prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej, na podstawie umowy zawartej z powiatem (zadanie rządowe).

Jest to ośrodek wsparcia o zasięgu ponadlokalnym dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które objęte są opieką psychologiczno-pedagogiczną oraz terapeutyczną.

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztaty terapii zajęciowej to placówki prowadzące zajęcia terapeutyczne dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności, stanowiące jedną z form aktywizacji zawodowej i społecznej tej grupy osób. W Powiecie Gliwickim funkcjonują dwa warsztaty terapii zajęciowej, które prowadzone są przez organizacje pożytku publicznego.

Uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w zajęciach terapeutycznych prowadzonych w warsztatach terapii zajęciowej jest jedną z form aktywizacji zawodowej i społecznej.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Miejski Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Gliwicach

Na rzecz osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Gliwickiego działa Miejski Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Gliwicach. Zadanie to realizowane jest przez Miasto Gliwice, na podstawie porozumienia zawartego dnia 16 czerwca 2009 r. pomiędzy Miastem Gliwice a Powiatem Gliwickim. Koszty związane z funkcjonowaniem zespołu pokrywane są ze środków finansowych budżetu państwa, a w sytuacji niedoboru środków uzupełniająco przez Miasto Gliwice i Powiat Gliwicki.

Zespół realizuje zadania w zakresie:

- wydawania orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia,
- wydawania orzeczeń o niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- wydawania orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień.

POMOC DLA OFIAR WOJNY W UKRAINIE

Kwestię pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy, którzy w związku z rosyjską inwazją na swój kraj, wjechali z Ukrainy na terytorium Polski po 23 lutego 2022 r., reguluje Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ustawa ta reguluje sytuację uchodźców w Polsce od początku wojny, w tym legalność ich pobytu, prawo do nauki i pracy czy dostęp do ochrony zdrowia.

Nowelizacja z dnia 23 marca 2022 r. wprowadziła włączenie powiatowych centrów pomocy rodzinie m.in. do wsparcia sprawowania nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego małoletnich uchodźców z Ukrainy oraz wprowadziła obowiązek prowadzenia ewidencji małoletnich obywateli Ukrainy. Ewidencję małoletnich prowadzi minister rodziny i PCPR za pomocą systemu teleinformatycznego umożliwiającego prowadzenie tej ewidencji, przekazywanie do niej danych, usuwanie z niej danych oraz udostępnianie z niej danych. PCPR zapewnia również pomoc prawną, organizacyjną i psychologiczną opiekunom tymczasowym oraz przebywającym pod ich opieką małoletnim.

MIESZKANIE CHRONIONE W BOJSZOWIE

Prowadzenie mieszkań chronionych o zasięgu ponadgminnym jest zadaniem własnym powiatu wynikającym z ustawy o pomocy społecznej (art. 19 pkt. 11). Funkcjonujące w naszym powiecie mieszkanie chronione ma charakter mieszkania treningowego i jest formą wsparcia przewidzianą dla osób usamodzielnianych, opuszczających dotychczasową pieczę zastępczą, a więc wyłącznie dla osób pełnoletnich.

W budynku znajduje się 5 indywidualnych pokoi z osobną łazienką, część wspólna na którą składają się: salon z aneksem kuchennym. Mieszkańcy mają też do dyspozycji taras i teren zielony otaczający budynek. Lokal dostosowany jest do potrzeb osoby z niepełnoprawnością ruchową.

Jeśli chodzi o długość pobytu w mieszkaniu chronionym i odpłatność za ten pobyt, to obie te kwestie regulują właściwe przepisy. Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, decyzję o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydaje się na czas określony. Długość pobytu ustalana jest z przyszłym mieszkańcem podczas uzgodnień dokonywanych przed przyjęciem do mieszkania chronionego i uzależniona jest od indywidualnej sytuacji osoby. Natomiast w stosunku do tych, którzy posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, może być wydana decyzja o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym na czas nieokreślony.

Nadzór nad funkcjonowaniem mieszkania oraz realizacją przez jego mieszkańców ustalonych zasad pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w osobach pracownika socjalnego i opiekuna mieszkania. Odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym spoczywa na jego mieszkańcach, a szczegółowe zasady jej ponoszenia reguluje Uchwała nr XXXV/277/2022 Rady Powiatu Gliwickiego z dnia 27.01.2022 r. Zasady te przewidują całkowite zwolnienie z ponoszenia opłaty jeżeli osoba spełnia kryterium dochodowe określone w ww. ustawie i uzależnione są od stopnia trudności jej sytuacji osobistej.

Pobyty w mieszkaniu chronionym jest tą formą wsparcia usamodzielnianych wychowanków, dzięki której mogą oni podejmować aktywność zawodową oraz kontynuować kształcenie, oczekując na własne mieszkanie i ustabilizowanie sytuacji osobistej.